

INFORMACJE O DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA DLA NATURY I CZŁOWIEKA W ROKU 2012

DZIEDZICTWO KULTUROWE

PROGRAM "CMENTARZE POGRANICZA"

Działania na terenie powiatu krasnostawskiego

W przeciągu kwietnia i maja trwały z udziałem zespołu Towarzystwa oraz grupy wolontariuszy prace remontowe na kilku cmentarzach wyznaniowych w okolicach Krasnegostawu. Na cmentarzu rzymskokatolickim w Siennicy Królewskiej Małej pracom remontowym o wysokim stopniu komplikacji poddano 6 nagrobków z XIX i I po. XX wieku. Na posesji przy kościele w Krupem (dawnej cerkwi) wieloetapowemu oczyszczeniu i zabezpieczeniu poddane zostały trzy nagrobki z cmentarza przycerkiewnego (XIX/XX w) Na cmentarzach prawosławnych w Bończy i Wólce Kraśniczyńskiej wykonano wzmocnienie i częściową rekonstrukcję elementów 6 krzyży drewnianych. Na tych samych obiektach prowadzono także porządkowanie fragmentów terenu pokrytych zakrzaczeniami i zaśmieconych. Na cmentarzu rzymskokatolickim w Żółkiewce wykonano remont grupy trzech niekompletnych nagrobków piaskowcowych z przełomu XIX i XX oraz oczyszczenie piaskowcowych elementów monumentalnego granitowego nagrobka A. Preszla. Wykonano także skomplikowaną pionizację tego nagrobka i nową wylewkę płyty grobowej. Te ostatnie prace o charakterze budowlanym wykonała na zlecenie TdNiCz lokalna firma budowlana. Wykonano także oczyszczenia jednego z XIX – wiecznych. nagrobków na cmentarzu w Płonce (gm. Rudnik). Oprócz prac na cmentarzach wykonano także uporządkowania kilkuhetarowego terenu zabytkowej alei kasztanowej w miejscowości Zagroda (gm. Siennica Różana) – usunięcia zakrzaczeń i kilku ton śmieci. To ostatnie działanie możliwe było dzięki dużemu zaangażowaniu grupy mieszkańców oraz Urzędu Gminy Siennica Różana

Prace prowadzone były we współpracy z Lokalną Grupą Działania „Krasnystaw Plus” w ramach współprowadzonego przez nią projektu współpracy.

Działania na Polesiu – remont kapliczek

W kwietniu ekipa Towarzystwa uporządkowała teren cmentarza wojennego w Krasnem (gm Uścimów) – z hektarowego obiektu usunięto zakrzaczenia i samosiewne drzewa.

W maju i czerwcu prowadzone były prace remontowe w kapliczkach w Łuszczowie Kolonii (lata 30 XX w) oraz Jawidzu (wg różnych źródeł XVIII lub XIX w)

W przypadku kapliczki w Łuszczowie prace obejmowały usunięcie zarośli samosiewnych, usunięcie luźnych tynków z elewacji zewnętrznej (ok 2/3 powierzchni) otynkowanie, rekonstrukcja zniszczonych zdobień elewacji, malowanie, wykonanie nowej posadzki, rekonstrukcja zniszczonych fragmentów i wymiana tynków wewnątrz a także kompletna renowacja drewnianego ołtarzyka (odgrzybienie, impregnacja, uzupełnienia, odnowienie warstwy malarskiej)

W przypadku kapliczki w Jawidzu prace dotyczyły renowacji wnętrza (odgrzybianie, częściowa wymiana tynków, uzupełnienia, posadzka, malowanie) oraz kompletnej

renowacji drewnianej figury św. Jana Nepomucena

Prace prowadzone były we współpracy z Lokalną Grupą Działania „Krasnystaw Plus” w ramach współprowadzonego przez nią projektu współpracy.

Cmentarze w Obszy

W czerwcu i lipcu zespół Towarzystwa prowadził prace remontowe na bardzo zdewastowanym cmentarzu prawosławnym w Obszy oraz zachowanym w stanie szczątkowym cmentarzu greckokatolickim w tej samej miejscowości. Na tych dwóch obiektach odkopano ok 80 elementów kamiennych, z których udało się „złożyć” 15 wapiennych nagrobków, w dużej części niekompletnych. Pozostałe elementy utworzyły prowizoryczne lapidarium. Oczyszczono także i zabezpieczono przed zagrzybieniem ok 4-metrowy pomnik Józefa Piłsudskiego w Obszy pochodzący z okresu międzywojennego

Prace finansowane ze środków Gminy Obsza

Tajne góry pamięci – zabytki i turystyka w Tajkurach (Ukraina)

Od marca do września trwała realizacja projektu w miejscowości Tajkury koło Równego na Wołyniu. Głównym jego elementem były prace remontowe i porządkowe na zabytkowych nekropoliach – prawosławnej/greckokatolickiej oraz rzymskokatolickiej. Roboty te odbywały się podczas dwóch obozów wolontariackich w których łącznie wzięło 20 osób z Polski i Ukrainy. Znaczną część terenu obydwu nekropoli oczyszczono z zarośli. Na cmentarzu tzw. „kozackim” wydobyte z gruntu, oczyszczone, zabezpieczone i posadowione zostało 16 skromnych, ale ciekawych archaicznych krzyży z wapienia datowanych na okres od pocz. XVII w do XVIII w. Na cmentarzu polskim pracom remontowym, w kilku przypadkach bardzo skomplikowanym i wieloetapowym, podanych zostało 40 nagrobków z wapienia, piaskowca, granitu, żeliwa i betonu.

Projekt oprócz fizycznego ratowania zabytkowych nagrobków miał na celu wsparcie miejscowości w rozwoju turystyki opartej na bogatym dziedzictwie kulturowym. Założeniem organizatorów było, że nikt nie zaopiekuje się lepiej miejscowymi zabytkami niż świadoma ich wartości i chcąca na nich zarobić miejscowa społeczność i lokalne władze. Podczas lipcowej wizyty lubelskiej grupy odbyło lokalne seminarium na temat historycznych walorów wioski i możliwości budowania na ich podstawie oferty turystycznej. Wzięło w nim udział ok 20 osób z miejscowej społeczności, lokalnych władz, instytucji naukowych i muzeum w Równem. Przy najważniejszych zabytkach miejscowości – zabytkowej cerkiew i ruin kościoła (oba XVIII w), ruinach zamku Wiśniowieckich (XVI – XVIII w) oraz cmentarzu katolickim stanęły efektowne tablice informacyjne po ukraińsku, polsku i angielsku. Wspólnie z ukraińskimi partnerami opracowano i wydano ilustrowany folder o zabytkach Tajkur oraz seria zapraszających do odwiedzenia miejscowości pocztówek. 15 września odbyło się zaś bardzo udane wydarzenie - nietypowy festyn pt „Tajne Góry – spotkanie z zabytkami i muzyką” Około setki uczestników, po połowie turystów i „miejscowych” odbyło kilkugodzinną wędrowkę po tym dawnym miasteczku, zwiedzając jego zabytki w towarzystwie muzyki. W każdym obiekcie odbyła się krótka prelekcja na temat historii obiektu oraz koncert muzyki tradycyjnej. Wystąpili: lirnik Andrij Laszuk, grupa Horyna oraz kapela Silska Muzyka. Ta ostatnia zagrała też koncert połączony z zabawą taneczną w wiejskim klubie.

Zrealizowano ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności w ramach programu RITA prowadzonego przez

MUZYKA - PROGRAM SCENA/STUDIO IN CRUDO

Koncerty muzyki tradycyjnej

„Tajne góry” (Tajkury, Ukraina 15.09)

Wystąpili: Horyna, Silska Muzyka, Andrij Laszuk Opis koncertu powyżej

Pieśni Bagien 2012 (Warsztaty Kultury w Lublinie 14.11.)

Ósma edycja cyklu prezentującego autentyczne tradycje muzyczne białoruskiego, ukraińskiego i polskiego Polesia. W tym roku wystąpiły śpiewaczki z wioski Kozły (p-dwsch Białoruś) oraz m.in harmonistka Palina Łapatik.

Pieśni Spod Niebieskiej (Warsztaty Kultury w Lublinie 14.11.)

Koncert poświęcony muzycznym tradycjom Roztocza. W koncercie wzięli udział: zespół śpiewaczy z Łukowej I, Bronisław Bida (skrzypce) i Józef Bida (baraban), grupa uczestniczek Studio In Crudo z repertuarem pieśni z Łukowej oraz grupa uczestników warsztatów z roku 2011 z pieśniami Stanisława Fijałkowskiego

Zrealizowano ze środków Miasta Lublin, Ministra Kultury i Dziedzictwa oraz ze środków własnych Towarzystwa w tym wpływów z 1% podatku

O starej muzyce po nowemu - nowoczesna edukacja muzyki tradycyjnej.

Seminarium pod takim tytułem odbyło się 14.11 w Lublinie i zgromadziło ok 50 pracowników lokalnych instytucji kultury, inicjatyw artystycznych i organizacji pozarządowych z Lubelszczyzny i Białorusi. Wśród prelegentów znaleźli się m.in przedstawiciele Fundacji Muzyka Kresów, Teatru Węgajty animatorzy festiwali Tabor oraz projektów takich jak Serce Dzwonu i Ukraina Archaiczna.

Białoruska Szkoła (Re)Animacji muzyki tradycyjnej

Realizowany od sierpnia do stycznia projekt służący przekazaniu wybranych polskich doświadczeń w „rewitalizacji” wiejskiej muzyki białoruskim animatorom oraz pracownikom lokalnych instytucji kultury. W sierpniu grupa przedstawicieli kilku organizacji pozarządowych wzięła udział w Taborze Suwalskim. W listopadzie ok 20 pracowników lokalnych wydziałów kultury i NGOŚów zajmujących się muzyką tradycyjną wzięło udział w seminarium „O starej muzyce po nowemu”, dwóch koncertach muzyki tradycyjnej oraz jednodniowym warsztacie na temat wykorzystania polskich inspiracji na swoim podwórku. Na przełomie grudnia i stycznia grupa białoruskich animatorów i muzyków wzięła udział w warsztatach i wyprawie kołędniczej w Lasach Janowskich odwiedzając z kolędą mieszkańców Władysławowa, Kocudzy i Kaproni oraz tamtejszych muzyków ludowych.

Zrealizowano ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności w ramach programu RITA prowadzonego przez Fundację Edukacja dla Demokracji

MuzykaRoztocza.pl – internetowy przewodnik po muzyce tradycyjnej

Roztoczański muzyczny serwis internetowy budowany był przez całą drugą połowę roku. Prezentuje on informacje, sylwetki, fotografie i nagrania związane z wybitnymi wykonawcami muzyki wiejskiej z terenu szeroko pojętego Roztocza aktywnymi w przeciągu ostatnich 100 lat. W pierwszym etapie udało się opublikować ok 80 profili śpiewaków, instrumentalistów i kapel. Wśród kilkuset materiałów wiele jest nigdzie

dotąd nie publikowanych. Strona jest intensywnie rozwijana i stopniowo nabiera charakteru encyklopedycznego. Dostępna jest pod adresem www.muzykaroztocza.pl

Zrealizowano ze środków Miasta Lublin, Ministra Kultury i Dziedzictwa oraz ze środków własnych Towarzystwa w tym wpływów z 1% podatku

KUPUJ ODPOWIEDZIALNIE

Kupuj odpowiedzialnie - drewno i papier

W tym projekcie edukacyjnym wzięło udział 10 szkół z terenu całego województwa. W każdej z nich odbyły się dwugodzinne zajęcia edukacyjne. Grupy uczniów podjęły działania aktywizujące – akcje adresowane do społeczności lokalnych, filmy, prezentacje, uruchomiono półki book-crossing itp. Przeprowadzony został wojewódzki konkurs filmowy. Jego zwycięscy – grupa uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego z Włodawy zajęli później pierwsze miejsce w kraju

Projekt Polskiej Zielonej Sieci

Eko Walentynki

Akcja zbiórki zużytych baterii, które wymieniane były na romantyczne lizaki odbyła się 14 lutego w dwóch miejscach lublina - Cafe Lulu i w Tekturze.

Akcja odbyła się 27 maja 2012 r. na Parkingu Ratuszowym przy ulicy Bajkowskiego w Lublinie.

Zamień odpady na kulturalne wypad

Akcja odbyła się 27 maja na parkingu pod lubelskim Ratuszem i trwała 5 godzin. Jej uczestnicy (łącznie ok 800 osób) przynieśli na miejsce zbiórki 1,5 t zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz baterii, 400 kg szkła, 200 kg makulatury oraz kilkadziesiąt kilogramów puszek aluminiowych, które zostały przekazane do recyklingu. W zamian uczestnikom przekazano 800 biletów do kina, teatru, muzeum i galerii.

Projekt Fundacji Ekorozwoju

LUBLIN ROWEREM

Porozumienie Rowerowe to nieformalne ciało skupiające grupę osób działających na rzecz poprawy warunków transportu rowerowego w Lublinie. TdNiCz współtworzy Porozumienie. Podstawową metodą działania PR jest monitoring inwestycji transportowych i remontowanych dróg pod kątem ich dostępności dla rowerzystów oraz podejmowanie interwencji i działań lobbujących. Działania te, powiązane z licznymi spotkaniami z radnymi i pracownikami Urzędu Miasta oraz Zarządu Dróg i Mostów pozwoliły na liczne pozytywne dla rowerzystów zmiany takie jak tworzenie pierwszych pasów rowerowych czy stosowanie asfaltu zamiast kostki brukowej przy budowie dróg dla rowerów.

Rowerowa Szkoła

Cykl 20 warsztatów edukacyjnych dla uczniów lubelskich szkół podstawowych i gimnazjów.

LUBLINROWEREM.PL:

Prowadzony przez Towarzystwo i członków Porozumienia lubelski serwis dla rowerzystów.

INFORMACJA EKOLOGICZNA

Ośrodek Informacji Ekologicznej

Udzielił ok 160 **konsultacji** osobistych, telefonicznych, e-mailowych dla dziennikarzy, organizacji, instytucji, urzędów, studentów, szkół itp. Dotyczyły one spraw interwencyjnych, poszukiwania informacji, wydawnictw, wsparcia technicznego, poszukiwania partnerów, i wielu innych tematów.

Lubelski Serwis Ekologiczny EkoLublin.pl

Stale aktualizowany serwis regionalny. Umieszczono w nim ponad ok 270 artykułów. Do łącznie ponad 600 adresów e-mail rozesłano ok 40 edycji biuletynów "Newsletter ekolublin" i "Aktualności TdNiCz"

Lubelska Nagroda Ekologiczna „Suseł”

W lutym i marcu zorganizowana została VIII edycja nagrody (Suseł 2011) Wpłynęło 7 nominacji. Kapituła złożona z przedstawicieli 6 spośród działających w regionie organizacji ekologicznych przyznała statuetkę dla grupy wolontariuszy współpracujących z Zamojskim Towarzystwem Przyrodniczym.

Ponadto prowadzone i aktualizowane były serwisy internetowe lublinrowerem.pl (rowery.ekolublin.pl) natura2000.ekolublin.pl, wieprz.ekolublin.pl i cmentarzepogranicza.ekolublin.pl Funkcjonowała także administrowana przez Towarzystwo internetowa lista dyskusyjno-informacyjna lubelskich organizacji ekologicznych „poe_lubelskie” z 24 uczestnikami. Kanałem dystrybucji informacji są także profile na serwisie Face Book.

Stanowiska, opinie wystąpienia, interwencje, kominkaty

Zmiany planu zagospodarowania Górek Czechowskich w Lublinie (uwagi i wnioski)

W sprawie lokalizacji zakładu utylizacji odpadów w Poznaniu (udział w postępowaniu)

Niszczenie gniazd jaskółek

Prowadzenie wycinek w okresie lęgowym ptaków (Trzeszczany)

zagrożenie dla płazów w ok ul Janowskiej

Analiza nieprawidłowości w konkursach Urzędu Miasta Lublin na edukację ekologiczną 2005-2011